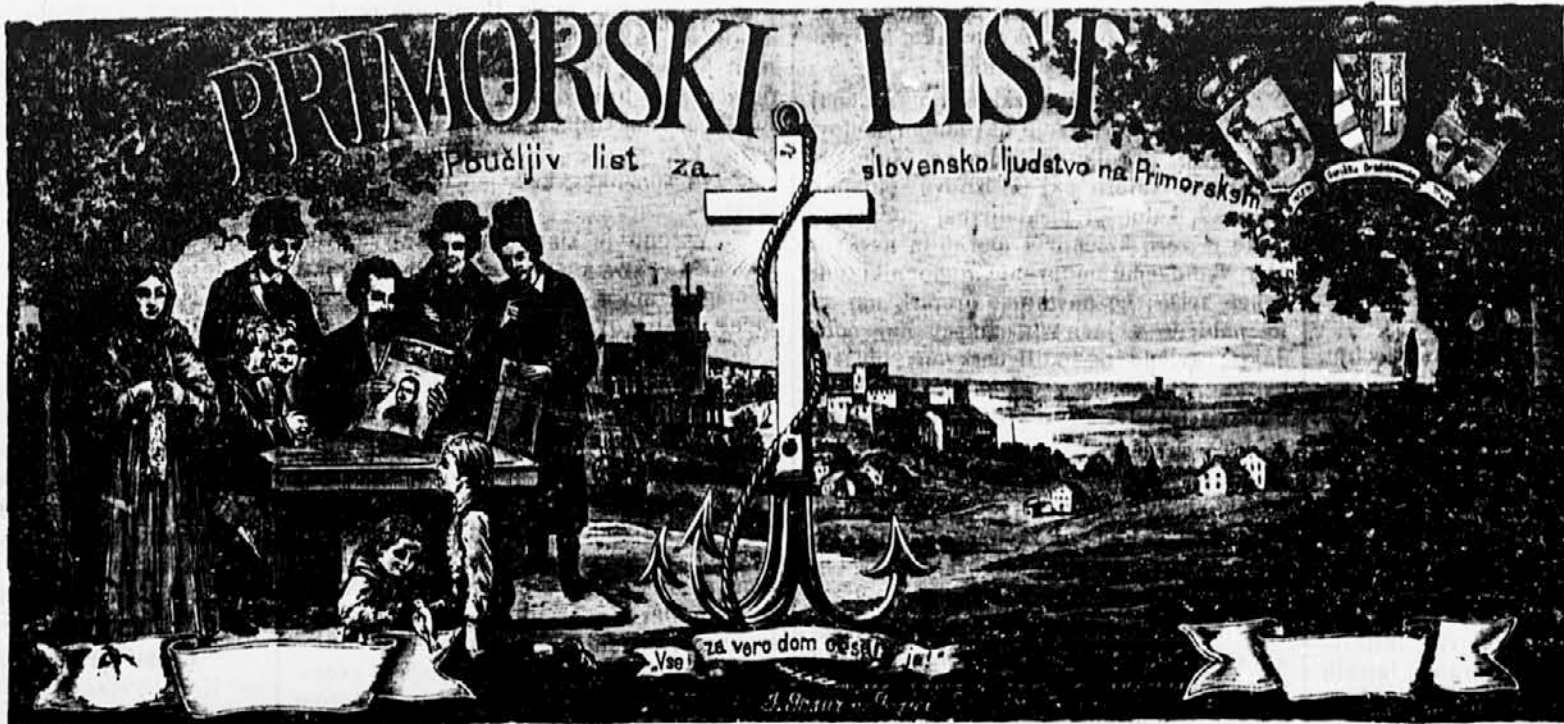

Izhaja vsaki četrtki ob 11. uri dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. Neprankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta K 150. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 6 K.

Rokopise sprejema uredništvo v Gorici, dr. J. Marušič, Hilarija štev. 7.

Naročnino in naznanila sprejema uredništvo v Gorici, Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Nunki ulici, na Josip Verdijevem tekalšču nasproti mestnemu vrtu in na Korenjskem bregu (Riva Corna) št. 14 po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računajo po petih vrstah, in sicer: če se tiska enkrat 14 vin., dvakrat 12 vin., trikrat 10 vin. Večkrat po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič) v Gorici.

Učite vse narode!

Nepozabni kardinal dr. Jakob Misia je napisal v svoji oporoki svojim vernikom te-le zadnje zlate besede: „Srčno se zahvaljujem vsem, ki so mi kaj dobrega storili, prosim oduščenja vseh, katere bi bil morda razžalil ter opominjam vse meni izročene vernike, naj ostanejo zvesti sv. veri in stanovitno udani sv. rimski stolici! Priporočam se vsem v molitev!“

To zadnje naročilo umirajočega očeta nam ostane vedno sveto! Zvesti sv. katoliški veri hočemo ostati, saj je bilo in je vedno naše geslo: „Vse za vero!“

V tem smislu deluje naša čestita duhovščina, ne meneč se za grde napade od strani naših nasprotnikov. Pokorna božjemu povelju: „Učite vse narode“ deli kruha resnice neustrašno vernemu ljudstvu. — Za krščanska načela se bori naša katoliška družba v mestu in na deželi. Za krščanska načela se mora boriti naše časopisje. „Tudi časopisom bi se moglo reči, kakor apostolom: Pojdite po vsem svetu, učite vse narode, razlajate se bliskoma v mesta in vasi, širite resnico, dokler ne bode iz vseh narodov edini velik narod bratov, spojenih po ljubezni“ (Lonigue, sermon. sur la presse).

In zdi se nam umestno, da povdarjamo to svoje stališče ob nastopu novega leta. Želimo ob enem, da bi ne le naši naročniki, ampak tudi vsi vneti katoličani spoznali dolžnost, katero imajo do dobrega časopisja. A dobro časopisje ni nam ono, ki zna pisati razne pikantnosti, ki pita svoje čitatelje z brez-

načelnostjo, ki se ne meni za vero in za cerkev, ki je vedno pripravljeno blati krščanska načela. Ne, dobro časopisje imenujemo ono, ki je sprejelo katoliški program in v njegovem smislu tudi deluje; ki se veseli in žaluje s cerkvijo, skratka, ki živi s cerkvijo. Naloga katoliškega časopisja je, oznanjevati in širiti le čisto resnico. — Smelo ponavljamo, da je dolžnost katoličana delati za katoliško časopisje. — Sliši se tu pa tam čudno besedičenje: „Časopisi so mi deveta briga! — Ta ali oni časopis, liberalni ali klerikalni — mi je vse jedno!“

Napram takim trdim z vso odločnostjo: Ni le prav in dobro delati za dobre časopise, temveč sveta dolžnost vsakega katoličana je, podpirati po močeh katoliške liste.

To svojo trditev utemeljimo v par točkah:

Vše namen sam našega časopisja mora privabiti v naš krog vse dobro misleče. Na naši zastavi se blišči z latinskimi črkami napisano geslo: „Za resnico!“ — In koga bi ne mikala ta resnica? —

Toda porečeš, resnico mi obljubejo tudi nasprotni listi. Res je, resnica je tako lepa, da jo hoče vsakdo imeti za se. Vendar povej, li najdeš resnico v načelih pri listih, ki se ne brigajo za Onega, ki je slovesno zatrdil: „Jaz sem pot, življenje in resnica“, pri listih, ki smešijo cerkev, njene služabnike in obrede, torej tisto ustanovo, o kateri pravi apostol, da je „stebler resnice“. — Pri liberalnih listih iščeš zastoj jasnih načel, ki večjemu blodnju raznih modroslovnih sestavov.

Pa novice, novice... teh dobim mnogo v liberalnih listih — porečeš. Morda res, saj ni čuda, če imajo na raz-

polago razne skrivne fonde, takih pa naši katoliški listi — žal — nimajo. — Toda pomni, tudi novice, katere slastno čitaš po židovskih in liberalnih časopisih, so večkrat izmišljene, skoro vedno pa strankarsko zavite; kajti zapomni si: ko liberalci piše, pomaka pero v žolcu sovražstva do cerkve, katolik pa v ljubezni. Liberalci pikne pri najbolj nedolžni stvari liki gadu prav na lažno, pa strupeno. — O koliko jih je na ta način vže zastupil!

Poleg splošnega programa nalaga katoličanom dolžnosti do časopisja vseobčna in neprecenljiva važnost težka v človeški družbi. Saj je od časopisja odvisno vse javno mnenje, ono sodi o vedi in umetnosti, ono ustvarja splošno moralo. Časopisje vpliva na volitve in tako posredno na zakonodajstvo. Celo največji državnik morajo s časopisjem računati. Po pravici je Napoleon I. imenoval tisek šesto velesilo v Evropi — in to pred sto leti! Veled tega je tudi prospeh katoliške cerkve odvisen od dobrega ali slabega časopisja.

Kulturni boj v Nemčiji, ki je za cerkev tako častno končal, nam je dokaz, koliko premora dober tisek. Listi so uplivali na volitve. Katoličani so se opogumili! Ko bi odločnih katoliških listov ne bilo, bi se katolicizem v Nemčiji popotil v močvirju liberalizma. — Krasne so besede, katere je pisal l. 1886. linški škof Doppelberer svoji duhovščini: „Če hočemo z vspehom oznanovati resnico in sv. cerkvi zopet priboriti njene pravice, če hočemo veri Jezusa Kristusa pridobiti veljavo v družbi, v javnem življenju, treba je pred vsem skrbeti, da katoliško časopisje cvete in napreduje.“

Saj je ta dolžnost povsem jasna iz

besed Gospodovih: „Učite vse narode... spolnovati karkoli sem Vam zapovedal!“

Ta ukaz ni navezan na cerkvene zidove, ampak na narode. Kjer koli ljudi dobimo — tudi v javnosti — dolžni smo jim — seve kraju primerno — resnico oznanjevati. Prav je rekel monguški škof pl. Ketteler: „Sv. Pavel bi bil v naših časih redaktor (urednik lista)“. Toda če pravi isti apostol: „Vae mihi, si non praedicaverim!“ (Gorje mi, če ne bom propovedoval!) — velja na drugi strani izrek: „Gorje mi, če ne bom poslušal!“ — Naj bi iz tega katoličani posneli dolžnost do dobrega časopisja, kakor si tako mi vzamemo k srcu besede apostola narodov: „Oznani besedo, ne jenjaj, bodisi priložno ali nepriložno, svari, prosi, kregaj!“

(Pride še.)

Pija X. „Motu proprio“.

Grozne stvari so se nalagali liberalci o zadnji izjavi svetega očeta. Najpodlejše je lagal „Slov. Narod“, kateri je stavek za stavkom podvrget papeževemu pismu same resnice z brezstidno frivolnostjo. Sicer je to pismo namenjeno edinole italijanskim katoličanom, vendar so nekatere točke bolj splošnega značaja; zato kratko tu priobčujemo navodilo Pija X.

Pred vsem se papež Pij X. sklicuje na enciklike Leona XIII. „Mi ki spoznavamo ravno tako, kakor naš prednik, potrebo, da se javno delovanje v krščanskem ljudstvu vodi pravilno, zahtevamo da se ta (Leonova) navodila natančno in popolno izpolnjujejo in da se nihče ne predrzne odstopiti od njih“. Devetnajst točk je nato izpisanih iz en-

zs neumrjočo dušo jima ni prišla niti na misel. —

II.

Hari je sedel ob postelji bolnega očeta, ki se je popolnoma zavedel, kakor je poprej izjavil zdravnik. „Kako se počutite, dragi oče? Ni še nič bolje?“ vpraša Hari. „Ne, sinko, ne... kmalu bo konec... ali ne morem umreti... ne, ne smem... tukaj — kazaje z roko na prsi — tukaj je še nekaj, kar bo treba odstraniti... me razumeš?“ „Oče, umirite se“, odgovori Hari, ki je bil zelo ganjen, videč prav jasno bolnikov žalosten položaj. „Vi imate mrzlico, oče, in to je vzrok Vašemu vznemirjenju. Poklical bom zdravnika, da Vam da kakšno olajšavo.“ „Ne, Hari,“ je vzklil bolnik, ki je postajal vedno bolj vznemirjen, „to kar je tukaj... ne, tega ne more odstraniti zdravnik... noben zdravnik, zdravnik... razumeš?“ „Ali oče, kaj hočete reči s tem? Kdo naj Vam pomaga?“ vpraša sin, misleč, da je oče znova padel v prejšnjo omotico. „Pokličite takoj duhovnika, Hari, katoliškega duhovnika, razumeš?“ tako je velel bolnik z vso odločnostjo. „Katoliškega duhovnika...?“ „Ako bi bil zapovedal bolnik, naj pokliče zvezdo z neba, gotovo se ne bi Hari tako silno začudil, kakor se je temu povelju. „Oče, Vaše misli se mešajo...; kaj naj dela katoliški duhovnik pri Vas? Samo še bolj bi Vas razburil!“

„Hari... čas je odmerjen... jaz moram umreti... čuj, umreti moram, a ne morem, dokler ne pride k meni duhovnik!“ Ubogi mladenič ni razumel niti besedice.

„Umirite se, ljubi oče, to ni dobro za Vas, če pride tak človek v hišo, Vas gotovo še bolj vznemiri... Vas umori!“ — „Moj Bog, moj Bog, kako me Ti kaznuješ! Sin noče spolniti umirajočemu očetu zadnjo željo!“ Bolnik je zbral vse svoje moči, in resno poskušal vstati. „Oče, oče“, zavpije Hari ves prestrašen, „kaj hočete vendar storiti? nikar ne vstajajte, to bi Vam povzročilo gotovo smrt!“ „Pojdi, Hari, pojdi, ti ne veš, kaj mi odrekaš! Ti hočeš, da umrem s tako obteženo vestjo. Pojdi, pokliči zdravnika!“ Mladi bankir pa se ni hotel ločiti od očetove postelje, ker je mislil, da je v omotici. Sin ni umeval, da v vsakem katoliškem srcu vsaj pred smrtjo glasno govori vest, če tudi je kdo živel celo svoje življenje brez vsake misli na ono vero, v kateri je bil vzgojen. Mladenec, ki je vzrastel brez verskega prepričanja, je domneval, da se da tudi tako lahko brez vere umreti, kakor se brez vere živi. Trdno je držal očeta na postelji in pozvonil je z zvoncec, da priklide kakega človeka. „Pozovi zdravnika Vorlida“, reče služabnici, ki se je prikazala na vratih; a nekaj trenutkov zatem je že stal zdravnik pred bolnikom. Nato je zavkzal bolnik z odločnim glasom, naj

LISTEK.

Žrtva spovedne tajnosti.

Zgodovinska povest.

Spisal Ivan Meziniec.

I.

Bilo je jeseni leta 1896. V palači Viljema Blakford-a, zelo bogatega kapitalista iz Baltimora v Združenih državah, je zavladalo silno razburjenje. Gospodar daleč znane banke „Viljem Blakford in sinovi“ je ležal nevarno bolan, skoro so že obupali nad njegovim ozdravljenjem. Povprašani so bili za svet najbolj sloveči zdravniki v Baltimoru, a vsi so morali priznati, da ne morejo bolnika oteti gotovi smrti. Stari gospod si je nakopal hudo mrzlico vsled prehlajenja; njegovo itak staro in šibko telo je izgubljalo zadnje moči hitro, da so vsi pričakovali, da ga reši blede smrt v malo tednih hudih bolečin. Tudi zadnji zdravnik, kojega so poklicali iz daljnega mesta, se je po skrbnem preiskovanju bolnika izrazil starejšemu sinu: „Za vašega očeta, ni več človeške pomoči, mrzlica ga bo kmalu spravila v hladni grob. Vendar bo omotica, v kateri se sedaj nahaja, za nekaj časa prenehala. Pazite torej na trenutke, ko bo v popolni zavesti, in glejte, da bo takrat uredil vse svoje stvari!“ Žalostna je bila ta novica in Hari — tako se je imenoval najstarejši sin bolnikov — se je hudo prestrašil.

Dasi je bil na njo pripravljen, ga je vendar zelo potrla. On, pa tudi njegov brat Patrik, sta srčno ljubila svojega očeta, in to po vsej pravici, saj je delal za njiju celo svoje življenje; kopljal je zaklade na zaklade in tako pridobil svojemu denarnemu podjetju „Blakford in sinovi“ veliko čast in slavo. A nekaj, kar je za človeka najbolj potrebno, tega jima ni priskrbel, in to je krščanska vzgoja. Žal, da se isto dandanes večkrat dogaja! Prav lahko se namreč zgodi, da tisti, ki ima na tem svetu vse polno bogastva, zabi Njega, ki je delilec vsega dobrega, namreč Boga. Tako nekako je ravnal tudi v svojem življenju oče Blakford. — Rojen v čisto krščanski irski družini, se je podal v največji siromaščini v ameriške Zedinjene države. Poln skrbi za razne dohodke in dobičke je prav kmalu pozabil, da je sin katoliške cerkve. Črez nekaj let se je poročil z bogato luteranko in njej izročil vso skrb za versko vzgojo svoje dece; seveda se ta ni mnogo menila za izročeno nalogo. Ni torej čuda, če sta vzrastla sinova Hari in Patrik brez vsakega verskega prepričanja. Zato tudi ni Hari razumel zdravnika, ko mu je rekel: „naj bi oče uredil vse svoje stvari“. —

Oporoka je bila že davno napravljena, še preden jima je umrla mati. Sina sta bila gotova, da prevzameta banko, torej kaj bi bilo treba še urediti? Skrb

ciklik Leonovih, katere (značujejo) krščansko stališče nasproti anarhizmu, komunizmu in liberalizmu.

Prve tri točke določujejo, da so vsi ljudje sicer enaki pred Bogom, da pa morajo vendar biti oblasti, gospodarji in sluge, katere pa mora vezati vez ljubezni. Pomagati si morajo, če so tudi neenaki, da dosežejo svoj zadnji smoter v nebesih in na zemlji materialno in npravno blagostanje. Četrta točka določuje, da človek nima le pravice do rabe stvari, ampak do trajne posesti.

Petič: Naravna pravica je zasebna lastnina kot plod dela, pridnosti, prenosa posesti ali podarjenja, in vsakdo sme z njo razpolagati po svoji volji. Šestič: Razločujejo se naj dolžnosti pravice in ljubezni; pravne zahteve nastajajo le ob kršenju pravičnosti.

Sedmič: "Pravne dolžnosti delavca so: Popolnoma zastavi svojo moč pri delu, kakor je pogojeno v popolni svobodi in po pravici, ne škodovati lastnini in osebi delodajalca, pri obrambi lastnih pravic se ogibati nasilja in nezvestobe".

Osmič: "Delodajalec mora delavcem dajati pravično plačo; njihovih prihrankov ne sme oškodovati s silo; dati jim mora prostega časa za izvrševanje verskih dolžnosti; ne sme jih izpostavljati pogubnim izkušnjam in npravnim nevarnostim; ne sme jih odvracati od rodbinskega življenja in ljubezni do štedljivosti; ne sme jim nakladati del, ki so nad njihovo moč ali niso primerne njih starosti ali spolu.

Devetič: Bogataši in premožnejši sloji morajo ubožce in slabotne podpirati, kakor ukazuje evangelij.

Desetič: Reveži naj se pa ne sramujejo ubožstva in naj ne zavračajo daru bogatejšega in naj imajo pred očmi Jezusa Odrašenika, ki bi bil lahko rojen v bogastvu, pa se je storil ubožnega, da revščino počasti in jej da odlične zasluge za večno življenje.

Enajstič: K rešitvi delavskega vprašanja morejo mnogo pripomoči kapitalisti in delavci sami z napravami, ki dajejo potrebno pomoč ubogim, in s tem, da se oba sloja približujeta in združujeta. To se godi po družtvih za vzajemno pomoč, po raznih zavarovalnicah, po obrambnih napravah za mladostno delavstvo in pred vsem z rokodelskimi in delavskimi društvi.

To so splošna določila. Slede navodila za italijansko krščansko demokratično gibanje. Dvanajsta točka naglašja, da je njen glavni namen javno delovanje v krščanskem ljudstvu, pri katerem ne sme kakor socialnodemokratska stranka omajevati načel zasebne lastnosti. "Italijanska krščanska demokracija se mora vzdržati popolnoma vsake politične akcije, katere je v sedanjih okoliščinah, iz razlogov najvišje važnosti, vsakemu katoličanu za-
branjena".

To je tista točka papeževga pisma, katero zlorabljajo liberalci. A to ni nič novega: Vzeta je doslovno iz Leonovega navodila "Graves de communi". Prvič je namenjena le Italijanom, drugič pa tudi njim zabranjuje le ono politično de-

se Huri nemudoma odstrani. "Zdravnik, pri čisti zavesti sem", reče bolnik, ko je njegov sin odšel iz sobe; "jaz čutim, in Vi veste, da bo kmalu odbila moja zadnja ura. Žal mi je, da nisem vzgojil svoje dece v veri svoje matere... in sedaj uživam dotične sadove. Hari meni, da sem radi omotice prosil za katoliškega duhovnika. Gospod zdravnik, Vi ste se jako prizadeli, da bi zopet ozdravil moje staro telo, ali dobri Bog noče več privoliti v moje ozdravljenje. Jeli Vam drago sedaj poskrbeti nekoliko tudi za mojo dušo?... Prikrbeti mi srečno smrt?... Jeli Vam drago poklicati katoliškega duhovnika?... "Gotovo hočem storiti", odvrne zdravnik, ki se je čeravno ni bil katoličan, večkrat prepričan iz lastne skušnje, kako pomirljivo vplivajo na bolnike duševni pripomočki katoliške vere.

"Ali Vi sami ni morate privesti duhovnika, ker mu sicer drugi ne bodo dovolili semkaj priti, kajti oni ne znajo, da mi more on edini dati mir in pokoj ob moji zadnji uri". "Takoj se z vozom popeljem k stolni cerkvi sv. Petra, in upam, da sem v pol uri z duhovnikom že tukaj. Želite morda imeti takega, ki Vam je dobro znan?" "Ne, a vendar bi želel, če je mogoče, mladega in delavnega duhovnika", odgovori bankir s šibkim glasom. "Še nekaj, gospod zdravnik, pokličite mi mojega sina Patrika!"

(Dalje pride.)

lovanje, ki je bilo že doslej zabranjeno: namreč vstop v rimski parlament, katerega sedanjí papež ravno tako ne priznava, kakor ga ni prejšnji.

Naslednje točke zahtevajo, da naj se katoličani podvržejo navodilom škofov, naj bodo popolnoma edini v svoji organizaciji, katero papež iznova potrjuje in hvali, katoliški pisatelji naj podvržejo spise o veri, krščanski morali in naravni etiki škofovemu odobrenju, duhovniki tudi druge spise; če nastanejo prepri, naj se ne pobijajo v javnosti, ampak naj spor dajo pravično razsoditi cerkveni oblasti, in naj ne pišejo v takem tonu, da bi hujskali ljudstvo proti premožnim slojem.

To so določbe, od katerih ni niti ena nova. Novo je le to, da jih je sveti oče pregledno zbral in sestavil. Ako se Italijanski katoličani ravnaajo po njih, bo le v največjo korist katoliški stvari in vsemu italijanskemu ljudstvu.

Kako so mogli iz teh lepih, povsem upravičenih navodil liberalci narediti tak nestvor, kakor so ga zdaj podvrgli papežu? S tem dokumentom papež Pij X. ni izpremenil niti ene točke dosedanjega socialnega programa, ampak ga je le potrdil, ker je nalašč vse doslovno prevzel iz enciklik svojega prednika. Značilno je pa to, da posebno naglašja sveti oče socialno delovanje s koristnimi društvi, izmed katerih omenja posebno stanovska delavska in obrtna društva. Samoobsebi je umevno, da spadajo sem tudi kmetijska društva. Tu je pravo polje krščanske demokracije, ne le v Italiji, ampak tudi pri nas.

Na delo torej — in ne plašimo se liberalcev, ki s svojimi lažmi kažejo le svojo onemoglost!

* *

Ta članek smo ponatisnili iz "Slovenca" na željo "Soče", da ji dokažemo zopet jedenkrat njeno doslednost v laži, kadar koli kojoj zine. Kakor je razvidno iz tega članka, namenjen je ta papežev "Proprio motu" zgolj italijanskim katoličanom z ozirom na politične odnose, v kojih živi sv. stolica z italijanskim kraljestvom. In da je temu tako, to potrjuje tudi vatikansko glasilo "Osservatore Romano", ki izrecno naglašja, da je "Proprio motu" sv. očeta namenjen samo za razmere v Italiji, in ne za kako drugo državo. No, "Slov. Narod", katerega posnema "Soča" v ti zadevi po opicje, pravi sicer, da si je "Slovenec" izmislil vest o pisavi lista "Osservatore Romano" o vprašanju papeževga "Proprio motu". Če pa noče verjeti "Slov. Narod" "Slovencu", verjame naj pa svojemu liberalnemu sodruku židovskemu "Piccolu", ki je v svoji pondeljki številki isto trditev povzel iz lista "Osservatore Romano", o kateri trdi "Slov. Narod", da si jo je "Slovenec" izmislil.

Liberalni učitelji - častna straža socialnega demokrata Kopača.

Domišljavi trgovec A. Vrčon v Skriljah je sanjal, da je rojen za nekaj več kakor za zidarskega mojstra in naprednega trgovca. Videl se je že za generala tistih za-vednih naprednjakov, ki se dajo za nos voditi z obljubami boljše bodočnosti po liberalnem receptu, ko se bo pilo in plesalo in za to tudi dobivalo še podpore. Liberalni učitelji v njegovi soseščini so mu razložili sanje in so se mu ponudili za pobočne adjutante, seveda brez plače, ker so že vajeni zastoj delati edino le iz ljubezni do uboze kmata in — do svojih žepov. Vrčon je nato izdal povelje častnikom vseh strank, naj zbobnajo ljudstvo na njegov shod pri Rebku, kjer se bo govorilo o kmečkih razmerah. Uredniki, ki moža dobro poznajo, so vrgli njegovo vabilo v koš. Vabljeni so bili na shod vsi prijatelji kmata, posebno pa poslanci pa brez posebnih vabil. Le glavni govornik, odresenik vseh nezadovoljstev je bil osebno vabljen, namreč kapitan vseh jugoslovanskih rudečkarjev socialni demokrat Kopač. Od poslancev ni prišel nobeden. Vrčon menda misli, da so naši poslanci komedijanti, ki naj hodijo na shod prepričati se s Kopačem ljudstva v zabavo. Morda pa mislijo Vrčon in liberalni učitelji, da imajo oni pravico zahtevati od poslancev račun, katerih niti volili niso, ampak so jim ob volitvah nasprotovali na življenje in smrt. Skoro gotovo pa je Vrčon kot trgovec in materialist prepričan, da je vipavski kmet blago, katero se proda za lepe obljube tisti stranki, ki zna največ obljubljati! Ne, ne, Vrčon

in vi liberalni učitelji, večina vipavskega ljudstva se še, hvala Bogu, ne prodaja strankam, kakor se vi prodajate! Žal nam je sicer, da se vi tako prodajate za dobiček, pa braniti vam ne moremo, ker imate prsto voljo, katero lahko zlorablja. Pač pa se bomo trudili, da bo ljudstvo spoznalo, kako se hočete z njim igrati!

Vrčonu je klerikalna kranjska "Gospodarska zveza" osnovala posojilnico, pomagala mu s kreditom 10.000 K, dobiček od tiskovin pa daje on liberalni "Goriški tiskarni"; ko je posojilnica izrabila ves klerikalni kredit, je pristopila še k liberalni celjski zvezi; Vrčon je sprejel zastopništvo klerikalne vzajemne zavarovalnice zoper požar, podpira pa časnike, ki so zoper vsako združništvo, ako ni v rokah liberalcev; štel se je nekaj časa za krščanskega socialca, potem je prešel v tabor liberalcev, zdaj pa se je prelevil v pristnega socialnega demokrata; če mu pa hudič ponudi dobiček, stopi tudi z njim v kupčijsko zvezo.

Tu vidite, Vipavci, kako menja svoje prepričanje človek, ki si domišlja, da vse ve in zna. "Le čevlje sodi naj kopitar" je rekel že ranjki Prešeren; tako naj Vrčon lepo spretno vodi svojo trgovino in posojilnico, naj se pa nikar ne šteli za političnega voditelja vipavskih kmetov, ker o načelih, ki vodijo pošteno in koristno politiko Vrčon razume toliko, kakor kravji mešetar o poštenosti.

Politična zrelost in poštenost liberalnih učiteljev je pa znana vsem, ki zadnja leta opazuje borbo za vzvišanje učiteljskih plač. Kdor nam plače poviša, tisti nas ima, to je njih geslo.

Kar je od Lokavca do Sela nezavednih ljudi, ki ljubijo le zmešnjavo, je prišlo v nedeljo k Rebku. Tudi nekaj krščansko mislečih mož je prišlo na shod iz radovednosti.

Prvi je govoril nadučitelj Medvešček iz Sv. Križa, demagogično kakor zna le on: Pred petimi tedni (na prvem socialnodemokratskem shodu) nas je bilo malo, v drugo nas je bilo več, danes smo tu v ogromnem številu. Mi revni učitelji se trudimo za ljudstvo, bila pa je pred tedni tukaj neka gospoda, katero mi plačujemo s 4000 kronami na leto, tista gospoda je prišla s polnimi žepi, katere pa je še bolj napolnila, kakor je pričakovala. V tem slogu je dajal brec poslancem.

Kdo ve, ali se ni tudi Medvešček že kedaj zibal v prijetnih sanjah, da bo kedaj on sam poslanec in da bo celo kot deželni odbornik polnil svojega boga, svoj trebuh z mastno plačo 4000 kron; tako sanje so rojile po glavi tudi dr. Tumi, ko je v dež. zboru poročal o povišanju plač deželnim odbornikom, pa sanje so se razkadile v nič, ko ni bil izvoljen deželnim odbornikom. Pa tolažimo se s tem, da bo Medvešček, ako bo kedaj dež. odbornik, predlagal, naj se dež. odbornikom znižajo plače na 800 kron, kakor jo ima zdaj križki občinski tajnik, ki ima gotovo več dela kakor kak deželni odbornik. Teh misli je tudi Medveščekov kolega, ne sicer ljudski učitelj, pač pa prostovoljni nedesitvni učitelj ljudstva Kopač, ki je zato, da se kanonikom, škofom, kardinalom in celo papežu znižajo plače, ter tako povisajo plače ubogim fajmoštrom in kaplanom.

Glavni govornik na shodu pa je bil Kopač, je v 1½ uro dolgem govoru povedal svojo navadno staro pridigo, ki je pa bila tem poslušalcem nova. Obsojal je klerikalce in liberalce, hvalil svoje pristno krščanstvo, priporočal duhovnikom, naj se oženijo, da bodo skušali revo uboze ljudstva, obsojal kapitalizem in hvalil združništvo, miloval uboge učitelje, katerim država le zapoveduje plačati jih pa noče, odpravljaj je vojaštvo, hvalil splošno enakopravnost, zahteval za vse enake pravice, dolžnosti pa nobene, še le takrat bo dobro na svetu, ko bo ljudstvo vladalo.

(Dalje pride.)

Politični pregled.

Naš notranji politični položaj. — Zadnje dni je vse nekako tiho. Nič se ne čuje o tem, kedaj da se snide zopet naš državni zbor. Pa tudi glasovi o pogajanjih med Nemci in Čehi in med vlado so popolnoma potihnili. Postalo je hkratu vse tako tiho in mirno, kakor da bi bilo v notranjem naše države vse v najboljšem redu, in kakor da bi bila rešena vse važna in nujna vprašanja, kakor je n. pr. državni proračun, avstro-

ogrska nagodba, zakonski načrt o rekrutnem kontingentu za l. 1904 i. t. d. i. t. d. Res je, da so bili zdaj zaporedoma različni prazniki, v katerih se vsakdo in tudi nervozni politik rad nekoliko odpodije v naročju svoje družine, ter se znebi vsaj za par dni mučnih skrbi, katere mu prizadevajo zamotane politične zadeve. Pri vsem tem pa je vendarle nekako nerazumljiva ta splošna tišina, ki vlada zdaj po našem časopisju glede našega političnega položaja, ki je tako zamotan, da si bolj zamotanega skoro ne moremo misliti. No, v četrtek prično svoje delovanje razni delegacijski odseki in z njimi prične zopet najbrže novo politično življenje v znamenju prepira in boja.

Vojaška posvetovanja na Dunaju.

— Pod cesarjevim vodstvom vršile so se te dni na Dunaju vojaška posvetovanja, katerih se je udeležil, poleg ministra za vojne zadeve in drugih generalov, tudi nadvojvoda Franc Ferdinand.

Cesar Franc Jožef in kralj Peter.

— Kralj Peter je brzojavil avstrijskemu cesarju za novo leto: Prosim Vaše Veličanstvo, povodom premembe, leta sprejeti moje čestitke in moje srčne želje v blagor Vaše vzvišene osebe in Vaših narodov. Cesar je odgovoril: Goječ iz celega srca najboljšje želje za Vaše Veličanstvo, zahvaljujem se Vam za čestitke ob novem letu.

Dogodki na skrajnem Vztoku.

— Na skrajnem Vztoku se niso zadnje dni razmere še prav nič razbistrile. Skrajno nasprotujoča si poročila polnijo še vedno predale raznih listov. V jedni sapi se trdi, da je spopad med Rusijo in Japonsko neizogiben, kakor da je tudi upanje, da ne pride do vojske. Zadnja poročila pravijo, da se vevlevasti, kakor Francoska in Nemčija, trudijo na vso moč, da bi Japonsko in Rusijo pregovorile, naj se pobotati med seboj in se ogniti prelivanja krvi. Druga poročila pa zopet trdijo, da je malo upanja, da bi prišlo do mirnega sporazumljenja med Rusijo in Japonsko in da se tudi druge države pripravljajo na eventualnosti, ki bi se lahko izcimile iz rusko-japonske vojske, vsled katerih bi bile lahko tudi one prizadete. O resnosti položaja nikdo ne dvomi. Da so pa vsa poročila več ali manj pesimistično ali pa tudi optimistično pobarvana, kakor baš jedni ali drugi struji bolj kaže, je pa tudi gotovo.

Dopisi.

Iz Sovodenj. — (Občni zbor društva za zavarovanje goveje živine.) — V nedeljo po blagoslovu vršil se je občni zbor društva za zavarovanje goveje živine, katerega se je udeležilo še precejšnje število članov, zlasti Vrhovcev (kajti naša zavarovalnica obsega Sovodnje, Rubije, Gabrije in Vrh) tako, da so napolnili občinsko pisarno. Iz odborovega poročila posnamemo, da odstopajoči odbor je po svojih močeh zadostil društvenim pravilom, vendar bi bilo želeli v naprej, da bi društveniki bolj izpolnivali društvene dolžnosti. Od borovo poročilo se pritožuje, da društveniki premalo pazijo na snago v hlevih in pri živini, kar je velikega pomena za zdravo govedo, tako, da se društveniki obvarujejo svoje in društvene škode. Poročilo dalje tudi omenja shod, katerega je sklical g. dež. poslanec Grčar v namen, da se ustanovi dež. zavarovalnica, in na katerem shodu je bila tudi naša zavarovalnica zastopana, ter izraža željo, naj bi bila naša zavarovalnica solidarna z drugimi. Končno želi poročilo, da bi se mogel prihodnji odbor bolj posnašati s svojim delovanjem, kakor sedaj odstopajoči ter želi, da bi čim več novih članov pristopilo, ter da ni potreba posebej razlagati kako velikega pomena so taka društva za živinorejce, kar se je pokazalo tudi že pri naši zavarovalnici, ko je bil kdo z nesrečo obiskan. — Potem so bili potrjeni računi, kateri kažejo, da znaša društveno premoženje okoli 90 K. To je sicer malo, a pomisliti je treba, da znaša pri nas zavarovalnina samo 70 v od 100 K, potem je bilo tudi več nesreč. Vseh članov je okoli 100, a bi jih lahko bilo še toliko in še več, ako bi vsi živinorejci spoznali velik pomen takih društev. Kaj se hoče, malobrižnost je povsod doma! — Na vrsto je prišla volitev novega odbora, v katerega so bili izvoljeni: Predsednik Ivan Tomšič, velepos. v Sovodnjah, podpredsednik in tajnik Jakob Lukežič, blagajnik Jožef Masten, in potem še

pet odbornikov. Za predsednika nadzorstva je bil izvoljen Jožef Pavletič, velepos. v Gabrijah. — Želimo novemu odboru, da bi se mu posrečilo čim več novih članov pridobiti, da bi se tako društvo vspešneje razvijalo v blagor družnikovom.

Iz Šempasa. — Tukajšnje bralno društvo je imelo 27. m. m. občni zbor, pri kojem se je sklenilo, da se tudi za naprej naroči iste častnike kakor lansko leto, in sicer brez „Soče“ in „Primorca“. Tako je prav! Gnoj ven iz hiše! —

Šempaski cerkveni pevci imajo res veliko plačo; čujte, čujte, vsi skupaj 10 K, reci: deset kron a. v. na leto, in še te da cerkev sama. Gospod župnik pa povabi prostovoljno pevce vsako leto na južino, za kar mu bodi hvala. Letos je daroval še iz lastnega žepa par kronic. Občina pa ne da pevcem, ako ravno prepevajo vsako nedeljo pri sv. mašah za občino, niti vinarja. To ni nikakor lepo! Delavec je vreden svojega plačila! Tako tudi šempaski cerkveni pevci, koji se res trudijo ustvariti v šempaski cerkvi lepo cerkevno petje. Lahko rečem, da ako pojde tako naprej, kakor lansko in predlansko leto, bomo imeli v Šempasu v par letih res dober, cecilijanski pevski zbor. To bode seveda nekoliko težavno radi prepričevanja številnih pevcov, imamo jih namreč samo šest. Zato pa naj bi občina dala vsako leto pevcem kako nagrado. Sicer pa večina občinskega starešinstva je za to, da bi se dalo pevcem kako plačilo. Vendar pa ko pride pri občinski seji do tega vprašanja, se nekateri starešine ala Gregor Samokec, pl. Zuccatto et comp. odtegnejo seji, tako da seja vsled premalega števila navzočih, ni več sklepna.

Te božične praznike so nam naši cerkveni pevci zapeli res lepo in tudi precej težko Bognerjevo mašo za štiri glasove. Peli so jo prav dobro, za kar jim bodi čast in hvala. O božičnih praznikih so nam tudi prepevali jako lepe Fajgeljnovce božičnice. Sicer pa za proizvajanje teh pesmi bi morali imeti številnejši pevski zbor. Vendar pa če že ni drugače, mora biti dobro to, kar je mogoče.

Da pa bomo mogli imeti močnejši cerkveni pevski zbor in da bomo lahko gojili tudi narodno petje, kar bo tudi občini v čast, daj občina pevcem tudi kako plačilo!

Občinar.

Iz Grgarja. — Že spet je nebeški vrtnar presadil eno cvetko iz naše družbe v svoj krasni vrt. Po dolgotrajni in jako mučni bolezni, previdena večkrat s sv. zakramenti je preminula dne 4. januarja Marija Juretič. Bila je goreča Marijina častilka in vneta tretjerednica, vsem med boleznijo obiskajočim jo pravi vzgled potrpežljivosti in vdanosti v božjo voljo. Pogreb je bil dne c. t. m. zjutraj se sv. mašo. Kako se ljubimo med seboj priča obilna udeležba družbenic se zastavo. Za slovo so ji zapele družabnice žalostinko:

„Otrok Marijin, blagor ti!“
In me pa kličemo za njo:
Ni hče ti sreče več ne vzame,
Ki jo uživa onkraj jame
Oh nas pa skrb mori pekoča
Ker čaka nas še vojska vroča
O da bi zmagali tud' mi
Otrok Marijin prosí ti.
Marijina hči.

Novice.

Duhovske spremembe v goriški nadškofiji. — Veleč. g. Franc Čeket, kurat v Stijaku stopi v pokoj. Na njegovo mesto pride č. g. Anton Glešič, kaplan v Rihenbergu. Č. g. Jos. Milanič, kaplan v Komnu, je imenovan kaplanom v Rihenbergu; na njegovo mesto v Komen pride č. g. Valentin Pirec, kaplan v Devinu. Č. g. Franc Lovrenčič, novomašnik, je imenovan kaplanom v Devinu!

Osebnostna vest. — Č. gosp. Andrej Štrekelj, kaplan v Podmelcu, brat vsučiliškega profesorja Štreklja, je imenovan vojaškim kaplanom drugega razreda.

Smrtna kosa. — 5. t. m. je umrla v Štanjelu na Krasu večkrat previdena s sv. zakramenti za umirajoče mati tamnjega kurata, gospa Marija Strancar rojena Batič iz znane rodbine na Cesti v 74. letu svoje starosti. Bolehala je že delj časa. — N. p. v. m.

Prečastitemu g. kuratu in ostali družini naše iskreno sožalje.

Umrl je dne 29. decembra m. l. v Skocijanu pri Divači zlatomašnik č. g. Fr. Klemenec. Rojen je bil na Planini leta 1823, v mašnika posvečen l. 1849. Služboval je po raznih krajih tržaške školi je in 21 let v Skocijanu, kjer je tudi dokončal tek svojega življenja. Bil je splošno priljubljen, kar je dokazal tudi njegov pogreb. N. v. m. p. l.

Imenovanja. — Finančno ravnateljstvo v Trstu je imenovalo za davčne pristave davčne praktikante in sicer: gg. Petra Blessich Antona Cerijani, Rudolfa Sokolich, Milana Hočvar in Ivana Rosso.

Imenovanja. — Tržaško namestništvo je imenovalo za kanceliste orožniškega stražmeštra g. Alojzija Koterja, računskega podčastnika pri 97. pešpolku g. Karola Strenerja in naddesetnika pri provijandah g. Luko Pasterka.

Za slovensko sirotišče oziroma „Katol. društvo detoljubov“ so darovali: P. n. Josip Čigon 1 K, L. P. 1 K, neko društvo za kazni izgovorjenih ptujk 1 K, Anton Jenko 30 v, Martin Trušnovc 20 v, N. N. 5 K, Jernej Kopač mesto voščil k novemu letu 10 K, Valentin Batič 2 K.

Za „Alojzijevešče“: Preč. g. Jos. Cigoj 10 K, preč. g. Tom. Rutar 10 K, preč. g. Jan. Vuha 10 K, preč. g. Fil. Abram 5 K, preč. g. Jan. Wester 5 K, g. Jern. Kopač 10 K, neimenovana 5 K, g. Matevž Fortunat 2 K, N. N. 2 K. Uprava „Prim. Lista“ je prejela 4 K, katere je daroval Otilij Medveš, kaplan v Volčah, in 10 K, katere je daroval g. preč. Valentin Batič kaplan v Tolminu, in 20 K, katere je daroval preč. g. Josip Mašera, vikar v St. Mavru. — Bog stotero povrni!

Kopač pri Rebku na Vipavskem. — Minolo nedeljo 3. t. m. sklical je trgovec Vrčon (ki je ob enem zgostopnik vzajemne zavarovalnice v Ljubljani!) javen shod pri Rebku, h kateremu je povabil socijalističnega agitatorja Kopača. Večina občinstva je bila „napredna“. Predsednikom shoda je predlagal Vrčon učitelja Mrmoljo, pa ta se je branil te časti, češ, da ni zato bil pripravljen. Nato je sprejel „to čast“ naduč. Medvešček, ki je spregovoril nekaj besed in dal besedo Kopaču. Slišali smo stare fraze in stare obljube, kakor na shodu v Ajdovščini. Proti koncu pokazal je Kopač bolj odkrito svojo brezversko barvo in rekel, da vera je postranska reč, da on je sicer kristjan, pa da ni ponosen na to i. t. d. Slišali so se marsikateri ugovori in ogorčeni mejklici proti Kopaču, a večina udeležencev mu je v svoji slepoti ploskala in pritrjevala, ko je pozval kmetovalce, naj se združijo z delavci in socijalisti, ako hočejo, da jim bo pomagano iz njih bede. Ko je Kopač končal, je bil shod takoj zaključen. — Od naše strani je bilo malo udeležbe. Žalostno je pač za naše kat. vipavsko ljudstvo, da se pusti slepiti po takih krivih prerokih. Kopač bo še prišel, kajti vipavski učitelji upajo, da jim bo on pomagal do boljše plače.

Novi odbor „Slov. Čitalnice“ v Gorici. — V tork se je vršil občni zbor goriške „Čitalnice“, pri katerem je bil izvoljen novi odbor, ki je tako-le sestavljen: predsednik g. Anton Šantel, podpredsednik g. Josip Fon, tajnik g. Franc Sivec, blagajnik g. Svetoslav Premrou, hišni gospodar g. Ivan Mercina, odborniki: gg. dr. Fran Pavletič, dr. Anton Breclj, Viktor Bežek, namestniki: gg. Ivan Berbuč, Jakob Čebular, Franc Vodopivec, računski pregledovalci: gg. Ferdo Jug, Ivan Simčič, Ivan Pirjevec.

Koncert Jaroslava Kocjana. — Opozarjamo na koncert, katerega priredi danes v četrtek dne 7. januarja t. l. v dvorani tukajšnjega gledališča sedaj največji živeči umetnik na gosli, g. Jaroslav Kocjan.

Pretep med vojaki. — V nedeljo večer so se sešli nekje štirje topničarji in štirje pešci tuk. pešpolka. Sprli so se in konečno potegnili so topničarji iz nožnic svoje nože, na kar so pešci zbežali. Topničarji pa so jednega dotekli ter ga z nožem hudo ranili. Ranjenec se imenuje Gollner Ivan.

Vzajemno podporno društvo za zavarovanje živine v Rihenbergu bode imelo dne 10. januarja t. l. ob 3 urah popoldne svoj občni zbor. Na dnevnem redu bode čitanje in odobrenje društvenega računa za l. 1903, oziroma se bo izvolil posebni odsek, ki naj ta letni račun pregleda ter o njem svoječasno poroča. Potem pride na vrsto volitev načelstva in nadzorništva, kakor tudi društvenega ogleda in razsodništva

za nadaljna tri leta. Upati je, obilne udeležbe od strani družnikov.

Nesreča. — Te dni je peljal blapec mizarskega mojstra g. l. Doljak-a iz Solkana nekaj pohištva nekemu inženjeru bohinjake železnice. Pri Ročinju se je vsled poledice zdrnil voz pod pot, potegnili za seboj konje in se prevrnil. Konjem se ni nič zalega zgodilo, pač pa se je pohištvo vse poškodovalo. — Zgodilo se je to med Kanalom in Ročinjem.

Pesmi Silvina Sardenka. — Ravnokar so nam došle v roke sveže pesmice Silvina Sardenka: V mladem jutru. Po naši sodbi, je Slovenija v Silvino Sardenku dobila izrednega pesnika. Povedati moramo, da so te pesmice vzbujale v nas posebno pozornost, že ko jih je objavil „Dom in Svet“ in že takrat smo svojim prijateljem govorili: „Dom in Svet“ je dobil pravega pesnika!

Pesmi zaslužijo vse drugačne pohvale in vse drugačnega priporočila, kakor jim ga mi dajemo v skromnem listu, ki pač ni namenjen za obširne ocene. To je krasna dejanska reakcija proti brezverski struji, v katero je po nemškem vplivu zašlo slovensko pesništvo.

Knjigo priporočamo najtopleje. Cena je 1 K 50 v, s poštnino 10 v več. Naroča se v Ljubljani pri uredništvu „Dom in Svet“.

Koristna knjiga je „Kratko navodilo k napovedi osebnodavčne dohodnine za duhovnike in benediktince.“ Sestavil jo je po najboljših virih č. g. M. Kolar, župnik. Dobiva se v „Katoliški bukvarni“ v Ljubljani za 30 h.

Javen ljudski shod v Ljubljani se je v nedeljo izvršeno sponesel. Glavna govornika, katerima je ljudstvo (okolu 3000) burno ploskalo, sta bila poslanca dr. Šušteršič in dr. Krek. Sprejete so bile te-le resolucije:

I. Dr. Krek je predlagal naslednje resolucije: „Današnji shod ljubljanskega delavstva izjavlja se solidarnim z vsemi zahtevami delavstva tukajšnje ces. kr. tobačne tovarne. Z veseljem in navdušenjem pozdravlja sklep tega delavstva, da se sestavi o potrebi zvišanje plač in spremembe penzijskih predpisov spomenica na njegovo Veličanstvo presvetlega cesarja in finančno ministerstvo. Pozivlja se delavstvo, da se vstrajno še nadalje bori za svoje pravice.“

II. Današnji shod izjavlja da se strinja z dosežanim nastopom zastopnika V. kurije zlasti zaradi moškega in odločnega nastopa za splošno enako in direktno volilno pravico, za katere se shod izreka.

III. Zahteva uvedbo obrtnih sodišč za Kranjsko.

IV. Protestira proti temu, da bi se deželnemu odboru za l. 1904 pobiranje deželnih doklad dovolilo, ker bi tako dovoljenje bilo očitno kršenje ustave.

V. Shod pozivlja obč. svet, da določi cene živilom, izreči se proti vednemu podraževanju živil in zahteva, da se onemogočijo karteli, ki draže živila.

Pri glasovanju so se dvignile skoro vse roke, le par socialnih demokratov je žalostno gledalo, kako je bil ves njihov napor zaman in da niso dosegli drugega, nego pokazali, da imamo na Kranjskem poleg najbolj neumnih liberalcev tudi najbolj zabite socialne demokrate, ki tudi v takih trenutkih ne morejo svojega strankarstva postaviti nad splošne delavske koristi.

Na koncu se je počteno osmešil soc. demokrat Linhart.

Strahna nesreča. Gledališče zgorelo, a zgorelo tudi blizu 700 ljudi. — Staro leto se je končalo s strašno tragedijo, ki prekosi nesrečo pri požaru gledališča na dunajskem ringu. 30. m. m. pop. je v Čikagu med predstavo pantomine „Blaubart“ pogorelo še le 23. nov. t. l. otvoreno s 4 milijoni kron po vzoru pariske komične opere sezidano najmodernejše čikaško gledališče „Froqueis“. Do zdaj so izlekli iz razvalin 690 trupel. Gledališče, ki je obsegalo 1700 sedežev, je popolnoma zgorelo. Ogenj v gledališču je nastal pri drugem dejanju, ko so na odru pevci peli ravno vesel oktet. Ogenj se je najprej pojavil v levi kulisi, prejel prospekta in se bliskoma razširil. V nepopisnem strahu so se čuli strašni klici: „Ogenj“. Ogenj je provzročila napaka v elektriki, ali pa eksplozija neke acetilenove svetilke. V pogorelem gledališču je zgorelo tudi mnogo odličnih umetnikov. 50 zdravnikov je bilo takoj na licu mesta. Mrtvašnice in hiše za ogled mrličev so bile tako prenapolnjene, da ni bilo mo-

goče nikamor več položiti mrtvecov, katerih število se vedno množi. Nekaj umetnikov se je rešilo, a trpeli so mnogo vsled mraza, ker so bili opravljeni v lahka oblačila, temperatura je pa bila pod ničlo. Ognjegasci so postavili svoje lestve na drugo nadstropje gledališča, od koder se jim je nudil strašen prizor. Ožgana trupla ležala so na kupu. Mnogo oseb so ognjegasci rešili nezavestnih. Na spodnjih stopnicah je bilo največ nakupičnih mrličev. Z druge galerije se ni nihče rešil. Gledalci so zgoreli, kar jih je pa poskakalo iz galerije, so se pa ubili. Stopnice so bile napolnjene z mrtvci. Najstrašnejše je bilo, ko je počil kotel za plin ter se je goreč plin razširil po gledališču. Mnogo oseb je našlo smrti stoje med sedeži. Na gledaliških hodnikih so našli 12 čevljev visoko nagromadeni zažgana trupla. Mnogo oseb je skočilo na cesto, kjer so obležale z razbitim telesom. Mnogo gledalcev je v galerije poskakalo v parter na mrtve in umirajoče. 20 minut po začetku požara je vse gledališče bilo v plamenu. Okolu gledališča je stalo natlačeno 40.000 ljudi, ki so prihiteli iskat svoje sorodnike. Dosedaj pogrešajo še 300 oseb.

Opdrto pismo!

Gospodu lekarju K. Germanu v Belovaru (Hrvasko).

S pomočjo Vaše življenjske esence sem popolnoma ozdravel od moje dolgoletne bolezni. Pri tej priliki se vam najsrčneje zahvaljujem in obveščam javno vse, da je Germanova življenjska esenca najbolje zdravila za želodčne bolezni in hemoroide (zlati žilo). Prosim še 6 steklenic za svojega prijatelja. Še spoštovanjem
Anton Gregorič,
c. kr. poštni poduradnik.
Trst, 11. decembra 1903.

Čitajte! — Čitajte!

Vseslovenski dnevnik

z najmnogobrojnejšimi in najnovejšimi vestmi iz vseh slovenskih dežel in iz tujine je

„Slovenec“.

„Slovenec“ dobiva najhitrejša poročila in najzanesljivejša informacije.

„Slovenec“ ima zvezo z vsemi slovenskimi narodi ter je o njih gibanju najnatančnejše poučen.

„Slovenec“ stoji na stališču krščanskega demokratizma ter s poljudnimi spisi, stoječ na stališču katoliške vere, dviga moralno silo našega naroda.

„Slovenec“ prinaša o vseh državah najboljše situacijske poročila ter ima dopisnike, ki so proučili razmere na licu mesta.

„Slovenec“ se odlikuje po najboljših poročilih iz državnega zbora, katera poročila piše slovenski državni poslanec, ki ima kot član „Slovenske zveze“ prihraniti o vsem točno poučen.

„Slovenec“ bo prinašal velenimive podlistke in je radi tega stopil v zvezo z najboljšimi slovenskimi pisatelji.

„Slovenec“ si je zagotovil v novem letu poročila o trgovini in obrtništvu iz peres prvih strokovnjakov in prvih slovenskih sociologov.

„Slovenec“ se z vsakim dnevom izpopolnjuje ter bo z novim letom otvoril tudi pregled o gibanju na socialnem polju, kateremu bo posvečeval še več pozornosti nego doslej ter se bo posebno bavil tudi z narodnim gospodarstvom.

„Slovenec“ prinaša najnovejša in najzanesljivejša brzojavna in telefonska poročila, katera morejo drugi listi prinašati šele pozneje.

„Slovenec“ je odločen borilec za pravice slovenskega naroda in kot tak hoče združevati za narodni boj vse poštene Slovence pod trobojno zastavo ter ga v odločnem nastopu ne ovirajo nobene zveze z neprijatelji slovenskega naroda.

Dober dnevnik je vsakomur neobhodno potreben, zato

čitajte, naročajte, širite

„SLOVENCA“!

Dnevnik „Slovenec“ velja:

Po pošti prejeman: za celo leto naprej 26 K, za pol leta naprej 13 K, za četrt leta naprej 6 K 50 h, za mesec naprej 2 K 20 h. — V upravnistvu prejeman: za celo leto naprej 20 K, za pol leta naprej 10 K, za četrt leta naprej 6 K, za mesec naprej 1 K 70 h. — Za pošiljanje na dom 20 h. na mesec. — Naročnino in inserate sprejema upravnistvo v kat. Tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 9.

Na naklevo se pošlje list na ogled.

„Slovenec“ se prodaja v Gorici pri Jos. Schwarz-u, Šolske ulice št. 2. po 10 vin. številko. — V St. Petru na Koroškem pri Fr. Nazku.

Vsaka rodbina

naj bi v svoj prid rabila le

Kathreinerjevo

Kneippovo sladno kavo

kot primes vsak-
danji kavni pijači.

Krojaška mojstra
Čufer & Bajt

v Gorici, ulica sv. Antona št. 7
v hiši g. Jerneja Kopača

izdelujeta

vsakovrstne obleke za moške
po meri, bodisi fine ali pa
priproste.

Priporočata se svojim rojakom
v Gorici in na deželi, posebno pa
č. duhovščini za obilna naročila.

Anton Fon,

klobučar in gostilničar v Semeniški
ulici, ima bogato zalogo raznovrstnih
klobukov in toči v svoji krčmi prist
na domača vina ter postreže tudi
z jako ukusnimi jedili. Postrežba in
cene jako solidne.

Karol Draščik,

pekovski mojster na Kornu v Gorici
odlikovan z častno diplomom najvišjega priznanja
jubilne razstave na Dunaju l. 1898.
n v Gorici na razstavi l. 1900 s zlato svetinjo
izvršuje naročila vsakovrstnega peciva,
tudi najfinejšega, za nove maše in godove,
kolače za birmo in poroke itd.
Vsa naročila izvršuje točno in na-
tančno po želji gospodov naročnikov. —
Priporočata se za nje svojim rojakom v
mestu in na deželi najljubše.

Teodor Slabanja,

srebrar,

v Gorici, ulica Moreli 12,
priporočata prečast. duhovščini za
izdelovanje cerkvenih posod in
orodja. Pripravo cerkvenega o-
rodja olajšuje revnim cerkvam
s tem, da daje tudi na obroke.
Obroke si pa preč. p. n. gospod
naročevalec sam lahko določi.

Odlikovana l. 1903 s častno diplomom in zlato svetinjo

J. Kopač, svečar,

Gorica — ulica sv. Antona št. 7 — Gorica

Priporočam preč. cerkvenim predstojništvom ter p. n. slavnemu
občinstvu

čebelno-voščene sveče

Kg po K 4.90. Jamčim z 2000 K za pristnost.

Sveče za pogrebe in stranska razsvetljava po zelo nizki cen.
Imam v zalogi kadike, stene in stekla za večno luč, med najboljših vrst.

Odlikovan trikrat s srebrno svetinjo in enkrat s zla-
snim krišcem in zlato kolajno v Rimu.

Potniki v Ameriko!

Cunard Line

koncesionirano društvo za kraljestva in dežele, zastopane v državnem zboru
prevažata potnike naravnost iz Trsta v Novi-York

z brzim parobrodom „AURANIA“ z 1200 mest III. razreda, in z 300 salon-mesti II. razreda
s kabinami in z brzim parobrodom „CARPATHIA“ z 2000 mest III. razreda in 400 salon-
mesti II. razreda s kabinami.

Gena potne karte za vožnjo, hrano z vinom in vso postrežbo
iz Trsta v Novi-York III. razred za osebo 180 K.

Odhod iz Trsta:

„CARPATHIA“ dne 15. decembra 1903.

„CARPATHIA“ dne 2. februarja 1904.

„AURANIA“ dne 29. decembra 1903.

„AURANIA“ dne 16. februarja 1904.

Natančnejša razjašnjenja, vozne biljete, cene, prevoze v druge postranske luke in železniške
postaje iz Novo-Yorka v notranja mesta Zjed. držav Severne Amerike, daje in preskrbuje

avstrijski domači glavni zastop Schröder & C. v Trstu

Via Carlo Ghenga št. 8, I. nadstropje.

Izdavajo se tudi za iste parnike vozni bileti za Palermo, Napoli, Algir in Gibraltar.

Potniki naj se zgledajo pravočasno in precej pisмено ali brzojazo na
vozne biljete. Naslov za brzojave SCHRÖDERCO — TRST.

ZAHVALA.

Podpisani se prisrčno zahvaljujejo za mnogobrojno
udeležbo pri pogrebu gospoda

Viktorja Uršiča,

učitelja-voditelja v Drežnici pri Kobaridu.

Posebno se zahvaljujejo cenjenemu učiteljskemu društvu,
katero se je tako polnoštevilno udeležilo s krasnim vencem in
napisom, in mu zapelo v slovo dve žalostinki; dalje kobariškim
gospem in gospodom, prijaznemu občinstvu v Drežnici, in vsem,
ki so mu za časa njegove bolezni stali ob strani, sosebo č. g.
kuratu Kalinu.

Žalujoča soproga, mati,
brat in sestra.

Kobarid, 30. decembra 1903.

C. kr. notar
dr. Marij Pascoletto

je otvoril dne 4. jan. 1904

svojo notarsko pisarno

v Gorici, ulica Vetturini 9

v prostorih bivše pisarne c. kr. notarja
Josipa Kaučiča.

Krojaška zadruga

Gorica, Gosposka ulica 7,

naznanja,

da prodaja oblačila za dame
in gospode, modne barkente,
in drugo manifakturno blago
posebno za bližajoči se zimski
čas, blago vseh kakovosti in
po najnižje mogočih konkuren-
nih in stalnih cenah.

Vzorci najnovejše izbire se
na zahtevanje pošiljajo brezpla-
no in poštne prosto.

Sprejema

hranilne vloge

katero obrestuje po
4 1/2% polumesečno; ne-
vzdržene obrestipripi-
suje konec leta k glav-
nici. Rentni davek pla-
čuje posojilnica sama.

Posojila

udom na osebni kredit po
6% in na vknjižbo po 5 1/2%

„Centralna posojilnica“

registrovana zadruga z omejeno zavezo,

Gorica, ulica Vetturini 9.

C. kr. poštnohranilnični konto N. 851.292.

Sprejema

nove člane

s glavnimi in opravi-
lnimi deleži. Glavni de-
leži po 200 K, opravični
po 2 K. Otvorja članom
tekoče račune, katere
obrestuje po dogovoru.

Uradne ure

vsak dan od 8. ure zjutraj
pa do 1. ure popoldne.